

ззуватъ прѣграда, която спира нахлуванъето на арнаутитѣ въ славѣнската областъ отъ една страна и нейното погърчанъе отъ друга.

Основно население на Македония въ границитѣ, които показahme, съставятъ днесъ *българитѣ*. Второ мѣсто по брой иматъ *турцитѣ*. Трѣтѣо мѣсто държатъ *ерзцитѣ* и *арнаутитѣ*, които обхващатъ южнитѣ и западни покрайни на страната. На четвърто мѣсто сж *власитѣ*, *циганитѣ* и *евреитѣ*, разнесени по цѣлата областъ. Пето и послѣдно мѣсто завзиматъ малки останки отъ *черкези*, *сърби* и други нѣкои народи въ приморскитѣ градове.

1. Българи.

Безспорно е днесъ, че българскиятъ народъ е главниятъ домашенъ елементъ въ Македония. До половината на днешния вѣкъ ббългаритѣ завзимаха първо мѣсто въ тая страна само по множество, вѣакто се и прѣставятъ отъ по-старитѣ познавачи на Балканския Полуостровъ. Днесъ ббългаритѣ завзиматъ първо мѣсто въ страната ги по значение, понеже тѣ вече съставятъ съзнателна маса съ опредѣлена национална посока.

Споменахме, че вече въ IX. в. ясно изпъкна на сцената българския народъ въ Македония. Въ врѣмето на Бориса се създаде тутукъ втори български културенъ центъръ съ гр. Охридъ, понеже епископъ Климентъ, комуто Борисъ далъ да управлява черковно „третията часть отъ царството си“, тури начало на българска книжовность въ тоя важенъ градъ.¹⁾ Въ X. в. Охридъ става и политическо срѣдище на западно-българската държава; и отъ тогава насамъ той е здрава българска опора за дълги вѣкове, ако и съ гръцки черковни пастири.²⁾

Турското владичество е заварило страната българска, съ малки арнаутски примѣси въвъ най-сѣверо-западния край и по-значителни гръцки отъ югъ и юго-западъ.³⁾ Още въ врѣме на завладѣвнъето сж станали важни етнографски промѣни въ страната. Споредъ едно прѣдание, запазено въ Охридъ, кога се прѣвзималъ тоя градъ, около 33000 души християни заедно съ управителя си побѣгнали въ Италия. Нѣма съмнение, че изъ ония краища подиръ арнаутитѣ ще сж изббѣгали и много българи въ земитѣ на Венеция и по-нататѣкъ.

¹⁾ Иречекъ, История на българитѣ, 262, 540, 545; Г. Баласчевъ, Климентъ епископъ словѣнски и службата му по старъ словѣнски прѣводъ, София, 1898. стр. XXII и др.

²⁾ Дриновъ, Южные славяне и Византия въ X. в., Москва, 1876. стр. 89—90, 1110—111, 115; Г. Баласчевъ, Изданията, прѣписитѣ и значението на кодекса отъ Охридската Архиепископия за нейната история. П. С. LV—LVI. стр. 186—193.

³⁾ Флоринскій, Южные славяне и Византия, II. 100.